

— Uredništvo mladinskih listov: Uredništvo »N. Prosvete« sazna je: da Ministarstvo Socijalne Politike — odelenje za zaštitu Dece — nabavlja za Knjižnice Dečjih Domova sve dečje listove, naročito one, koji izlaze u centrumima naših raznih pokrajina. Izveštavajući o tome Uredništva Dečjih Listova, skreće im se pažnja, da se ista obrate molbom gore imenovanom odelenju Min. za Socijalnu Politiku u Beogradu — da im isto pretplatiti po 50 primeraka svoga lista. Uz molbu treba priložiti po četiri primerka prvog broja lista od ove godine. — N. P.

— Uspostavljenosti izpit v jesenskem roku na drž. moškem učiteljsku v Ljubljani so se vršili v času od 3. do 11. novembra t. l. pod predsedstvom ravnatelja Antona Doklerja. K izpitom se je priglasilo 110 kandidatov in kandidatkinj. Izmed teh so izpit uspešno predali a) špecialni izpit za meščanske šole s slov. nem. jezikom M. Ignacij Klump in M. Terzija Pöck; b) špecialni izpit iz francosčine: Marija Debela; c) špecialni izpit iz italijansčine: Egidij Čeh in Milena Šišković; d) špecialni izpit iz srbohrvaščine na mešč. šolah: S. Resnigla Rosmann in M. Marija Sušnik; d) dopolnilni ljudskošolski izpit: Angela Češnovar in Marija Možina; e) ljudskošolski izpit: Adamič Arnošt, Aničič Josip, Bartol Ivan, Čuk Franc, Deržaj Viljem, Gallob Rudolf, Hafner Franc, Iskra Miroslav, Jeglič Miklo, Jenko Vincenc, Kleindienst Lovro, Korenc Henrik, Kovič Ivan, Lachainer Ivan, Ljubič Vinko, Lubej Franc, Malešič Janko, Pogačnik Janko, Prijatelj Josip, Ravniker Vinko, Razinger Valentin, Razpotnik Franc Rojec Ladislav (z odliko), Rozman Maks, Rupnik Franc, Rupret Vinko, Schein Stefan, Stopar Slavko, Stumpf Ludovik, Strubelj Josip, Thurnher Edmund, Trobej Matija, Zupančič Franc. — Bandel Marija (z odliko), Bartol Franja, Berger Valerija, Brandstetter Viktorija, Černivec Katarina (z odliko), Drassal Marijeta, Eckert Frančiška, Fabjan Marija, Fajfar Ljudmila, Glinšek Danica, Herbst Josipina, Jan Marija, Jenko Ljudmila, Jenko Marijana, Josin Verena (z odliko), Kneisel Vida, Kocjančič Erna (z odliko), Korbar Gabrijela, S. Kozole Eleonora, Kramar Justina, Kravčanja Emilia, Kržišnik Cecilia, Kuhan Zora, Kunej Marija, Maček Ljudmila (z odliko), Madon Olga, Matko Berta, S. Mavri Helena, Merlak Valentina, Mihelič Frančiška, Mlakar Julija, Mrovlje Ana, Mrzel Ivana, Pavel Kristina, Rakovec Marija, Rekar Milena (z odliko), Rihar Frančiška, Rott Angela (z odliko), Rudolf-Skok Vilma, Savnik Vida, Schiller Avrelja, Seljak Ljudmila, Seručar Marija, Spitzer Julijana, Stibler Julija, Trtnik Stana (z odliko), Verce Franja, Vester Cecilia, Weber Josipina, Zalaznik Karolina, Zupanc Frančiška, Zupanc Ljudmila in Žumer Pavla. — 10 kandidatov in 5 kandidatkinj je bilo reprobiranih.

— Iz učiteljske službe je izstopila naša vrla tovarišica ter vzorna učiteljica — Inka Kladnik — Karbova službujoča pri Sv. Križu pri Ljutomeru. V bodoče ji želimo mnogo sreče in zadovoljstva!

† Miloš Kamušič bivši nadučitelj v tržaški okolici, pozneje urednik »Brivca« in naposled zasebnik in občinski načelnik pri Sv. Ivanu pri Trstu, je umrl pred kratkim. Kamušič je bil rojen 1. 1852. v Vrhopolu v goriških Brdih ter je maturiral v Kopru 1. 1877. Od tedanjih koperških slovenskih maturantov živijo sedaj menda le še trije: Leopold Furlani (kot begunc v Ljubljani), Ivan Krajnik (izpršani učitelj za meščanske šole v Breznu na Štajerskem) in Janko Leban (kot gost »Usm. bratov« v Kandiji). Kamušič je spisal uporabno knjigo »Na vod slovenski vrtnarici«. Blag mu spomin!

— Popravek. »Razpis nadučiteljske službe na Dobravi pri Kropi se prekliče«. Obcemem se popravlja, da je na jeseniški dekuški šoli razpisana služba nadučiteljice ne nadučitelja. — Okrajni šolski svet v Radovljici.

— Popravek. V zadnji številki se ima glasiti: Na okulističnem oddelku v Ljubljani se nahaja t. o. Rudolf Knez.

— Pov. UJU v Zagrebu ima 42 okrajnih učiteljskih društev in 1.800 članov — po stanju v l. 1921—23.

— 15 klišejev za slike na Koroškem. V januarju 1919 je g. A. G. na Dunaju preskrbel pri tvrdki Seidl med drugimi tudi 15 klišejev iz propagandne knjižice »Kärnten« za nameravano brošuro o Koroški. Ti klišei so nekam izginili. Ker tvrdka klišeja zahteva in bi nova prireditve slno veliko stala in ker izposojeni klišei ne morejo imeti nikake veljave za kogarkoli pri nas, vlijudno prosim vsakogar, ki kai ve o teh klišejih, da naznani to Jugoslovenski Matici v Ljubljani ali Tourist Office.

— Tovariši lovci! Obračamo se tem potom na vse tovariše-lovce, da nam pošljeno v svrhu nagačenja razne živali: ptice najrazličnejših vrst, štirinogate živali, n. pr. veverice, podlašice, kune itd. — Pošiljatve kot vzorec brez vred-

nosti! Stroške povrnemo! — Naslov: Tvorica učil, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

— Iz Bukovšice. Šolsko vodstvo je nabralo ta mesec 1500 znakov za Jugosl. Matico. Nabira tudi za dijaško kuhično v Kranju z uspehom. Do danes je nabранega 1000 K.

Nove knjige in druge publikacije.

—kpl. **Nauk o čebelarstvu** od Antona Janša. Tretjo izdajo pripelj Fr. Rojina, z dodatkom Alberti-Znidarsičev panj in kako v njem čebelarimo. Pripelj M. Humek. Knjiga s Humekovim dodatkom vred je pravkar izšla v Jugoslovenski knjigarni v Ljubljani in velja 24 Din.

—kpl. **Oton Zupančič: Mlada pota.** V začetku »Juga« v Ljubljani je izšla te dni velika izdaja Zupančičeve zbirke: Mlada pota. Knjiga krasi risbe akad. slikarja Gvidona Birolle ter je najprimernejše darilo za Božič. Knjiga se dobiva v Matični knjigarni na Kongresnem trgu (poslopje Filharmonične družbe) in stane trdo vezana 16 Din.

—kpl. **Sokolskemu naraščaju!** Zbor II. 1923. Izdala Sokolska župa Maribor. Glej »Književnost!«

—kol. **Dr. Turčič: Metodika šole rada.** Knjigu dobivaju učitelji, džaci i školske knjižnice do konca aprila 1923 za 20 Din in 3 Din poštarine kod Uprave Knjižnice praktične pedagogije: Zagreb, Tovornička, br. 10., pa kod knjižare Kugli, Zagreb za 22 Din 50 p. više poštarine.

Naše narodno prosvetno delo.

Solski odri in pevski zbori.

—po **Dolnja Lendava.** Državna osn. in državna meščanska šola sta priredili skupno v torek, dne 5. t. m. v dvorani hotela »Krona« **Miklavžev večer** v zvezi z deklamacijami in petjem. Vsa revna deca slovenske in madžarske narodnosti je bila obdarovana z oblekami, čevlji, perilom in pecivom. Da se je moglo vse obdariti, gre velika zasluga predsedniku krajevne državne zaščite dece, g. sodnemu svetniku Muhi, ki je animiral dame in gospodične za to dobrodelno akcijo. Damam in gospodičnam, ki so prevzele nabiranje darov in imele tako krasne uspehe, ter darovalcem najsrčnejša zahvala. Tudi učiteljskemu zboru obeli šol za njih požrtvovalno delo priznanje. Da take in enake prireditve v obmejnih krajih blagodejno vplivajo na razvoj narodno državnega čuta, ni treba posebej povzdrati. Moralni uspeh je bil dosežen v polni meri.

—po **Za obmejno mladino (Prevalje).** V proslavo narodnega praznika je tukajšnja nar. omladina po g. S. Arkotu, državnemu veterinarju, darovala naši šoli slike »Ujedinjenje«, zrelejšim učencem pa slike kraljeve dvojice in večje število mladinskih spisov patriotične vsebine. — Na Miklavževu je bilo 85 otrok obdarovanih z oblačilnim blagom ter z obutvijo. Zasluga, da se je moglo tako lepo število revnih otrok obdariti, gre v prvi vrsti gg. Lahovnikovi in Kafoovi in pomočnicam, ki se niso strašile nobenega truda: nadalje je pohvalno omeniti trvdko Žibert v Ljubljani (Prešernova ulica), ki je z znatnim popustom omogočila nakup večjega števila obutve ter končno tudi posestnik (gg. Lahovnik, Kordel, Kralj, Vežjak), ki so v ta namen darovali sadja. — Vsem imenovanim, ki so se izkazali s tako lepimi prispevki v prid revni deci, se šolsko vodstvo v imenu obdarovancev iskreno zahvaljuje. Najbi našel ta lep zgled že z ozirom na dejstvo, da gre za obmejno šolo mnogo naslednikov! — Šolsko vodstvo Prevalje. 5. decembra 1922.

—po **Iz Borovnice nam pišejo:** Prinasmo praznovali praznik našega ujedinjenja dne 1. decembra v dvorani izobraževalnega društva po tem-le vzpredru: 1. Molitev — S. Jenko — so govorili vsi učenci. 2. Slavnostni govor — vodja šole. 3. Lepa naša domovina — peli učenci. 4. Mojemu narodu — J. Stritar — deklamacija — V. r. 5. Naprej zastava Slave — peli učenci. 6. »Prstan«, igra v dveh dejanjih. I. dejanje. Med odmorom. 7. Jugoslavija — deklamacija IV. r. 8. O moj preljubi dragi dom — peli učenci. 9. Slovenski svet ti si krasan — deklamacija III. r. 10. Kje dom je moj — peli učenci. 11. Mali Jugoslovan — deklamacija II. r. 12. Slovenc tvoja zemlja je zdrava — peli učenci. 13. »Prstan« II. dejanje. 14. Bože pravde — peli učenci. — Pri tej slavnosti je bilo tudi nekaj občinstva. Ponovili smo jo pa za širše občinstvo v nedeljo 3. decembra. Obnesla se je obakrat prav povoljno. Vstopnina v nedeljo je donesla za revne učence nad 1000 K, dasi je bilo precej stroškov. Za igro se je posebno potrudil g. Španger in

sta mu dobro pomagali gdč. M. Bizjak in M. Petrič.

—po **V Gržah v Sav. dolini** so uporabili učenci domače šole dne 1. decembra — na praznik narodnega ujedinjenja — igrokaz »Ujedinjenje«. Med igro so peli »Mlade junake« in »Bodi zdrujava domovina...«, pred nastopom pa deklamovali domorodne in druge pesmi prireditve na zaključili z »Bože pravde«. Dvorana pri ge. Plikl Je bila natlačeno polna in marsikatero očo se je solzilo, ko je gledalo naše malčke na odrut tako samozavestne in pogumne, tako navdušene in prežete ljubezni do naše domovine do našega vladaria, do naših nedodrešenih bratov. Nabralo se je ob tej priliki tudi 800 K prostovoljnih darov za šolske potrebsčine revnim učencem. Našemu vrlemu učiteljstvu, ki je imelo u učenci precej truda, vse priznanje in najlepša hvala s prošnjo, da nas zopet enako razvedri.

Ljudska predavanja.

—pp **Mala ljudska univerza v Borovnici.** Pri nas imamo tudi nekako zimsko nadaljevanlo šolo za šoli odrasle fante in dekleta. Fantje prihajajo v torkih in petkah od 7.—9. ure zvečer. Dekleta pa v sredah od 4 ure naprej tudi do pol 6. Tem predavajo gdč. Antonič, Chladek, Mazi in Papler o gospodinjstvu, higijeni, ročnih delih in vzgoji. Fantom pa predava g. Miklavčič o zgodovini in zemljepisu, g. Španger o prirodoznanstvu in prirodopisu ova v slikah v obsegu za meščanske šole prikrojeno za naše potrebe. G. Smole ima računstvo, spise in literaturo, podpisani vodja pa kmetijsko gospodarstvo in vzgojo. Obisk je bil do sedaj pri dekletih 14, 20, 22, 20, 20; pri fantih pa 14, 24, 34, 20, 28, 32, 24, 22. — Vse to se torej povoľno razvija in tudi uspeh bo viden, ker je ta nova šola ljudem takov všeč, na nam je g. Vladko Kobi dovolil eno žarnico za v šolo, krajni šolski svet pa prevzel stroške napeljave.

—pp **Izdelana ljudska predavanja** ima šol. vodja na Bukovščici na razpolago, ker je kot organizator vojnih invalidov imel namen vršiti ista po vseh večjih krajih, kjer se nahajajo podružnice org. voj. invalidov. Programa ni mogel izvršiti zaradi družinskih razmer in jih je bil tako prisiljen odložiti do prihodnjih počitnic.

—pp **Bukovšica.** Tudi v naši dolinici jame šola kazati njen pravi namen delovanja izven nje. V enem mesecu, to je 1. novembra je bil sklican v šolo roditeljski sestanek. Obisk je bil številjen. Šolski vodja g. Orel je: 1. orisal **pomen tega se-stanka**; povdarjal je o nujnosti medsebojnega sodelovanja (šola — dom) brez katerega je vsa vzgoja zama. (To je bilo posebno važno, ker se je proti g. Orlu hujskalu ljudi in sicer tako podpolo, da bi hujščaki spadali pred drž. pravnika.) — 2. Šolski vodja je orisal **vzgojo pri Spar-tancih**, kar so starši prav radi poslušali. — 3. Prešel je k **današnji vzgoji**. Od rojstva otroka; tu je orisal duševni razvoj deteta do prihoda v šolo in telesni razvoj istotako. Predavatelj je starše vodil v duhu, da so videli otroški razvoj v šolski dobi in v življenju, kjer postane samostojen in koristen član človeške družbe ter priden in zaveden svoji ljubljeni domovini in kralju. — Sestanek je bil zaključen s splošnim odobravanjem in obljubo sodelovanja z šolo.

—pp **Dne 12. novembra je imel šolski vodja v Bukovščici predavanje o tuberkulozi v šoli.** Obisk je bil zelo velik. Predaval je iz lastne skušnje o zdraviličnih in o študiju. Omeni, da je bil sam bolan, kjer se je zdravil pod slovečim zdravnikom, sedaj na Golniku, g. dr. Hausom. Predavanje se je vršilo sledenje: Za predgovor je služila statistika o tuberkulozi v SHS, še posebej v Sloveniji. 1. Prešel je k povzročitelju tuberkuloze vseh vrst (pljučne, jabelka, požiralnika, ledvic, črevesa, kosti, sklepov in kože) istotako je vse te vrste tub. natanko opisal. — 2. Silno važno je pravočasno spoznavanje te bolezni (izmeček, nočno potenje, izguba na teži, pomanjkanje teka itd.). — 3. Obračunal je vse tri štadije tuberkuloze — 4. Zdravljenje iste. — 5. Profilaksa. Poslušalci so sledili pazno predavatelju ter prosili naj se slična predavanja še vrše.

Književnost in umetnost.

—k **Važna čebelarska knjiga.** Pravkar je izšla v novem natisu Janšova knjiga »Nauk o čebelarstvu«. Tretjo izdajo predelal Franc Rojina z dodatkom Albertijev-Znidarsičev panj. Priredil M. Humek. Minulo je skoro 150 let, odkar je umrl na Dunaju najslavnejši slovenski čebelar Anton Janša, mož svetovnega slovesa. Njegova knjiga je izšla v raznih je-

zikh in v mnogih ponatisih. Janša je bil izredno natančen opazovalec in čebelarski vleum, da mu svetovna čebelarska literatura ne pozna sovrašnikov. Njegova teorija se je obdržala do danes. — Čebelarsko društvo za Slovenijo je ob svoji letoski 25letnici dalo nobudo za novo izdajo Janševe knjige, da primerno proslavi zaslužnega čebelarskega strokovnjaka. Saj je danes po 150 letih Janša še vedno moderen, njegovemu pogledu v življenje čebelinske družine se čudimo, ko čitamo njegovo knjigo, ki je marsikaj svetu pojasnil kar do takrat ni bilo znano. Janševa teorija so morali sprejeti in priznati čebelarski strokovnjaki svetovnih narodov pa tudi praktična stran Janševe knjige je še vedno veljavna. Janša, ki se je z vso dušo poglobil v svojo stroko, je dosegel v priprostem kranjskem panju v Dunajski okolici občudovanja vredne uspehe. Jasno je, da mi ne moremo pričakovati podobnih uspehov iz panjev z neponankljivim delom; saj tudi ne poznamo čebelarske teorije v taki meri kakor Janša, tudi pašne razmere niso danes več iste kakor v Janševih časih. Na domestilo za Janšovo spremnost pa nam nudi moderno čebelarstvo pri nas v prvi vrsti Alberti-Znidarsičev panj. Tu prihajamo k drugemu delu knjige, ker podaja višji čebelarski nadzornik Humek v kratkih jedrnatih besedah vse temeljne pojme, za čebelarenje v tem panju. Kdor je pročelil Janšovo knjigo, mu bo vzorna Humekova razprava nudila vso jasnost, kako mu je preiti od stare kranjske prakse k modernemu čebelarstvu. Humek je to prenestiv v svoji razpravi zelo spremno začrtal in izvedel. Čebelar, ki razume tudi nekaj mizarskega dela si bo znał na podlagi Humekovega opisa ta panj tudi sam napraviti. Humekov opis obsega sledeča poglavja: 1. Albertijev-Znidarsičev panj in njegova gradba. — Temeljna načela pri sestavi. — Opis in mere panja. — Potreben pripomočki: a) sipalnik, b) kozica, c) grebličica, d) pitačniki, e) drugo orodje in priprave, f) čebelnjak. II. Čebelarska opravila v A. Ž. panju: 1. Kako čebelne naselimo v A. Ž. panji. 2. A. Ž. panj spomladi. 3. Prevešanje in nastavljanje. 4. Rojenje. 5. Prevažanje v pašo. 6. Kako imeljemo med. 7. Poletje. 8. Jesenska paša. 9. Priprave za zimo. 10. Pozimi. 11. Vzroja matic. 12. sklepna beseda. Humekova razprava je jasna in vsakemu čebelarju razumljiva. Vsak tudi načelen nasprotnik A. Ž. panja se bo iz nie zelo mnogo naučil, priporočamo, da jo vsakodrat skrbno in večkrat prečita. Janševi knjigi s pridejano Humekovo razpravo o A. Ž. panju je zagotovljen vspeh; knjigo si bo nabavil vsak čebelar, ki ima kaj mis